

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr
12. Tipografia „Arad”
1925

INSERTII
se primesc după tariful
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

3 Lei ex.

Pactul de garanție

Înțelesul și consecințele unui acord parțial.

Arad, 11 Iunie.

Un războiu victorios care îi
pentru multă vreme, — pen-
timpul cât nu se vor găsi
ace și arme noi de luptă ma-
— stăpânirea mărilor, Anglia
din nou spre tradiționala po-
de izolare, — aceluși „splendid
ment” care era un corolar firesc
și că insulele britanice sunt o
maritimă și n-are ce căuta în
file continentale. Am spus că
pestră și prea aproape tre-
de luptă și de sacrificii ca-
pentruca Anglia să rupă brus-
npiect legăturile cu Franța în
l, care în definitiv a fost ou-
ce a împiedecat năvălirea duș-
ului pe teritoriul englez. Ten-
de care vorbeam se vedește în
pactului de garanție: asupra
s-a căzut de acord sau e pe
a fie admis.

Căștigul este angajarea Angliei pe
viitor, fie și în parte, pentru politica
continentală aceeași din timpul răz-
boiului, iar paguba este o zdruncinare
a situației celorlalte state mici din
Alianță, delăsate de unul din Alianții
puternici. Rămâne de văzut, dacă
contul de profit și pierdere a ace-
stei noi situații arată un câștig ori
o pierdere reală, — dacă acest aran-
jament sau un altul ar fi fost mai
de folos pămîntului.

Hotărârea Angliei, poraită din
motive pur egoiste ale intereselor
proprii, constă înțelesul și consecințele unui acord parțial.
reală de fapt: nesiguranța statelor
dela frontiera de răsărit și de sud a
Germaniei în așa măsură încât în-
cadrarea lor în pactul proiectat ar fi
făcut relativă valoarea pactului în-
suși.

Politica practică a Angliei este,
din neorocire, semănătoare de pesi-
mism pe de o parte și de încurajări
și de speranțe de alta.

Intrarea e dacă, rămânând în
politica militantă europeană, Anglia
își va mai putea ajunge scopul de a
înlătura orice obligații din partea-
i în cazul unui conflict. Se pare că
nu. Politica diplomației și a acor-
durilor își va rupe firul la primul
conflict armat ce se va naște între
două state europene. Războiul tre-
cut a confirmat cu orisosiță acest
lucru. În caz când Franța ar întreprin-
de o acțiune militară în afară
de obiectul teritorial al pactului,
Anglia, orice ar face, nu se va pu-
tea sustrage solidarității și va fi târ-
să în parte activă la restabilirea
situației care i-a putut inspira din
nou mândra politică a izolării. Ace-
sta e adevărul.

Gestul Angliei pe care Franța a
fost nevoită să-l accepte, mai este
și o indicație imperativă, poate chiar
voită, pentru Statele rămase fără
garanție. Toate Statele mici, câte
sunt, trebuie să se garanteze reci-
proc împotriva unei acțiuni de re-
vanșă. Mica Antantă este nucleul
unei asemenea înțelegeri. Singura
soluție este transformarea ei într-o
alianță militară defensivă fără re-
zerve și înglobarea în ea, ca parte
integrantă, a Poloniei, a Statelor
baltice și a Greciei. Cu acest instru-
ment, nu numai că se compensează
abandonul Angliei, dar se complec-
tează un organism formidabil de
care se vor sparge, la Răsărit ca și
la Apus, ca de un cerc de fier,
orice încercări de răsturnare a situa-
ției actuale în Europa.

Prințesa Ileana la Londra

„The Star” (Steaua) dela 2 Iunie,
anunțând sosirea prințesei Ileana spune că
după ce a stat câteva zile la Londra, s’a
dus la mătusa ei, Infanta Beatrice, la Esher
lângă Homevaod. Esher are o splendidă
grădină, una din cele mai frumoase din
aceea regiune engleză, renumită pentru mul-
țimea și frumusețea vișilor și a grădini-
lor ei.

Regina Maria va veni și dânsa la Esher
în cursul lunii Iulie.

Prințesa Ileana se va întoarce în țară
pe la sfârșitul lunii Iulie. Înainte însă, va
vizita diferite regiuni ale Angliei, în special
coasta Devonshire.

„Una din prietenele ei cele mai intime
— spune „The Star”, — este ducesa de
York, soția celui de al doilea fiu al regelui
Angliei, care o invită adesea la Rich-
mond” unde șade.

știe în ce constă acest pact:
Belgia, Germania și Anglia
garantează reciproc hotărârile din-
le, adică numai frontierele apu-
înțelegeri la care ar adera și
dacă i se garantează teritoriile
ate în războiu. Pe de altă
Franța va avea mână liberă
de Anglia și la orice atitudine
z când Polonia sau Cehoslo-
ar fi atacate, Anglia rămânând
neutralitate.

atul ce se va încheia, — dacă
realiza în forma transmisă de
ame — este o biruință diplo-
că a Angliei. Autoarea morală,
și zicem astfel, a pactului care
opățește statele mici, este An-
luzadar se spune că este un
al Germaniei, când în reali-
este numai un câștig pentru ea,
nu i se datorește et. E de la
lăteles — că dacă Anglia ar fi
cu toată sinceritatea un pact
și garanteze toate tratatele
ace, Germania ar fi fost silită
primească. Dar Anglia n’ar fi
să accepte nici acest pact, —
la publică și diplomația engleză
împotriva oricărei legături cu
mentul — dacă n’o îndemna
țiunii de oportunități, ca să me-
zeze Franța și să aibă și pentru
nași garanția Germaniei. În fond,
ia vrea să aibă mână liberă,
ruca, în viitoarele ciocniri de
ce ea să-și poată apăra supre-
mărilor.

Privit în forma relatată de știrile
grafice, pactul de garanție a te-
rilor apusene se înfățișează sub
diferite aspecte. El poate fi conside-
at ca solidarizarea politicii impe-
te, de vreme ce statele mari se
eg între ele, sacrificând siguranța
ei mici. Luat ad-litteram, înțelesul
lui pact, este o scădere a atmos-
morale în care s’au realizat
coalele păcii și o stranie con-
ce asupra legăturilor și îndatorir-
ce le naște sacrificiile pentru o
ei comună. Dar se mai poate da
și alt înțeles acestui eveniment:
ic: el face parte dintre actele
vite cari înseamnă un pas înainte
consolidarea păcii. Așa se pare
fost privit de către reprezen-
ii Poloniei și Cehoslovaciei cari
ridicau nici-o obiecție împotriva
pactului, întrucât îl consideră că
ând nici-o influență asupra
ranței acestor state, tratatele lor
Franța rămânând la picioare.

Așa dar pactul care ar fi să se
ele are și un câștig și o pagubă.

NOTE

Aprecierii unei activități publicistice

Arad, 11 Iunie.

În fruntea unui volum care intrunește o mică
parte din articolele risipite cu dârnicie prin ga-
zetele românești de dincoace de Carpați de ex-
celfentul publicist ardelean Ion Montani, volum
care va apărea în curând în editura „Cartea Ro-
mânească” din București, criticul Eugen Lovinescu
scrie următoarele rânduri de dreaptă apre-
ciere:

„Prin atitudine și realizare, scrie dl Lovinescu
articolele d lui Ion Montani se prezintă singure,
Serisul ziaristic nu trece, de obicei, peste ca-
drul tras de însăși natura scopului sau: lesit din
necesitățile actualității, el se repede mistuit de
valul lor mereu reînviț, se scutură îngrădind
solul conștiinței ferite, din care trebuie să re-
nască în fiecare dimineață, proaspătă, floarea
miraculoasă a efemeridei.

În afară, însă, de această ziaristică științică nu-
măi spre steana ce trece la meridianul actuali-
tății, mai e și o altă ce se ocupa cu probleme
mai importante și are rădăcini mai adânci în
conștiința națională. Pusa dela început în fața
unor tragice probleme de rasă și de existență
politică și culturală, publicistica ardeleană s’a
ridicat dintr’odată într’un plan de preocupări
superioare; politica de partid ce mistuie la noi
energiile cele mai bune a fost înlocuită printr’o
politică națională.

Activitatea publicistică de un pătrar de veac
a dlui Ion Montani este bine cunoscută în Ar-
deal; prin seriozitatea problemelor puse, prin
nivelul discuției și, ceace e mai puțin obișnuit
în Ardeal, prin relief expresiei rotunde și prin
armonia arhitectonică cu care se încadrează ideea,
o astfel de activitate merită să fie cunoscută și
la noi. Publicistica dlui Montani e de calitate
culturală și literară; când ceace o bina gândit
despre lucruri ce trec interesul momentului e și
bine exprimat, se cuvine să înfrunte, sub forma
cărții, și reflexia cititorului atent.
București, Iunie 1925.”

O dispoziție a ministerului de finanțe pentru funcționarii streini

Ministerul finanțelor, prin câteva dispozi-
țiuni anterioare, hotărâse încă din anul tre-
cut ca toți funcționarii de naționalitate
streină, cari fac parte din serviciul exterior
al acestui departament, să fie supuși unui
examen pentru a se vedea dacă cunosc
limba română. Deși s’au ținut până acum
doză examene totuși s’a semnalat că au
rămases încă funcționari cari n’au de-
pus nici un fel de străduință pentru a putea
limba română abuzând astfel de încredința
organelor în drept.

Pentru a se pune capăt acestei situații
ministerul finanțelor a trimis un nou ordin
circular administratorilor financiari prin care
le pune în vedere că pe ziua de 15 Iunie
a. c. să cheme la examen pe toți funcțio-
narii de naționalitate streină și cei cari nu
vor cunoaște limba română să fie imediat
licențiați din serviciu.

Ridicarea leului

— Cări sunt avantajele revalorizării treptate a leului. —

Arad, 11 Iunie.

Odată cu aplicarea reformei monetare a
cărui bază este convențiunea între Stat și
banca noastră de emisiune, va începe, de
fapt, procesul revalorizării leului, fără ca,
în aparență leul să înregistreze, încă pentru
un card de vreme, un curs real mai ridicat.
Vom asista, la început, la preluțiile acestei
lupte, căci prima fază a procesului de re-
valorizare, va fi o adevărată luptă pentru pu-
sarea monedei noastre în coanșuni de a fi
apă pentru un câștig constant de puncte.
În primul rând, va începe ofensiva specu-
lantilor cari vor încerca, prin mijloacele cu
noacute întrebuintate pe piețele streine, o-
perțiuni de speculă, cari să tindă, dacă nu
la scăderea, dar la menținerea artificială a
cursului actual. Speculatorii de de-vice și de
monedă nu vor voi să piardă ocazia de a
trage profituri și de pe urma unor măuri
de însănoșire a monedei noastre. Garațiile
pe cari le dau dispozițiunile cuprinse în noua
reformă, vor asigura, până în cele din urmă,
triumful unei monedei supusă ameliorării.

Despre avantajele ridicării lente și treptate
a leului s’a scris mai pe larg în broșura sepa-
rată, dintre cari cea mai interesantă este aceea
a dlui I. N. Aghelescu, din care extragem,
în articolul de față, datele întrebuintate. Cri-
ticile ce se aduc prin ziare reformei moneta-
re, nu au nici cel puțin avantajul de a ou-
tea fi întelese de toată lumea. Noi însă cre-
dem că această reformă nu este criticabilă,
că este folositoare, și de aceea ne dăm si-
lința de a pune pe cetitor în măsură să ju-
dece, arătându-i în mod clar, în ce constă și
care sunt urmările acțiunii de revaloriz-
zare a leului.

Experiența făcută dela 1910 și până astăzi
ne-a aratat că deprecierea leului a afectat re-
partitia bucuriilor, a provocat deplasarea a-
vușilor, dar n’a influențat producția. S’au
creat întreprinderi noi, s’a mărit capitalul
celor existente, dar cea mai mare parte din
întreprinderile noi au existat numai de for-
mă, iar cele vechi în mare parte n’au ajuns
la producția dinainte de 1910. Tot astfel,
revalorizarea leului nu poate avea mai mare
întărire asupra producției, în schimb s’afec-
tează repartiția actuală a bucuriilor, depla-
sează avușii dela o clasă la alta; cu câștig
revalorizarea e mai lentă, cu atât deplasa-
te de avușii sunt mai nelăsăminte.

În producție, valorile utilizate sunt în con-
tinuu curs de mișcare. Preturile produc-
torilor sunt în funcție de costul de producție. Rit-
careă prevăzută a leului intră în calculul
cheltuielilor de producție și efectul ei este o
ralare mai repede a capitalului, o activitate
mai gălbă.

Situația actuală a industriei în România
se caracterizează printr’o capacitate de pro-
ducție mai mare decât proția efectivă. Din
aceasta rezultă că investițiunile, cari
sunt menite să fructifice în viitorul mai
îndepărtat și care ar fi împiedecate de per-
pectiva urcării leului, nu provoacă o stag-
nare a producției. Deasemenea, în agricul-
tură, întârzierea ameliorării agricole și a al-
tor investițiunii de lungă durată nu pot im-

piedeca creșterea momentană a producției
agricole.

În ceace privește deplasările de avușii,
revalorizarea, fiind fenomenul invers depre-
cieri leului, ar aduce repararea nedreptăți-
lor săvârșite de depreciere. Dar bunurile au
cursul și nu se mai găsece în mâinile ace-
lora cari au profitat de depreciere. Totuși,
sunt numeroase cazurile, în care se pot cer-
ceta neîreptațiile. Trecerea pământului dela
mării proprietari la săteni, în cursul unei
răpide deprecieri a leului, a echivalat cu o
confiscare de bunuri dela clasa proprietari-
lor. În cea mai mare parte, pământurile au
fost plătite integral de săteni impropriați-
riți dar statul a rămas să plătească propie-
tariilor în rentă de stat, amortizabilă în ter-
men lung. Ridicarea valorii leului însem-
nează redarea unei părți din bunurile con-
fiscate de proprietari. Aceștia, ca și orice
cei alți posesori de rentă a statului au in-
teresele și dreptul să dorească o revalorizare
a leului.

Asigurații pe viciaj saș pe un termen
lung, prinși de epoca deprecierei monedei,
vād în revalorizarea ei restab lirea de preturi-
lor lor. Iar asigurații din epoca de depre-
cieri au trebuit să conteze cu riticul ridi-
cării monedei, când au făcut asigurarea într’o
monedă, a cărei valoare nominală era alta
decât cea actuală.

Marea masă a muncitorimii salariate, a
funționarilor publici și particulari, dorește
și are interese ca moneda să fie revalorizată
treptat, deoarece primind nuoricăte ace-
leas salarii, obține valori reale din ce în ce
mai mari. Situația economică schimbată va
aduce micșorarea numărului a salariilor pe
măsura creșterii valorii leului, dar e un fapt
bine cunoscut că muncitorimea organizată
este capabilă să reziste împotriva scăderii
salariilor. Aceștea vor scădea cele din urmă,
și întreaga pierdere rezultată din creșterea
valorii leului se va deduce din câștigurile
întreprinzătorului, până aproape la epuzarea
lor.

Interese potrivnice revalorizării leului au
în genere debitorii, adică aceia, cari au con-
tractat obligații de plată în monedă pe ter-
mene de mai mulți ani. Aceștia sunt în ge-
neral oam-nii de afaceri, și trebui să obser-
vem că în societatea modernă debitorii cei
numeroși și mari formează clasa cea a-
vută.

Din această privire generală a repartiției
și deplasării bucuriilor, se poate vedea că
revalorizarea leului este o operație profita-
bilă claselor sărace și active în viața eco-
nomică și că politica monetară, care formează
creșterea valorii leului, este o poli-
tică demeritată. Este o consecință de
ordin politic a unei reforme dictate de
interesele economice noastre naționale. A-
supra bugetului Statului, creșterea valorii
leului nu are o influență esențială. În lo-
cal mării cantitative a salariilor funcțio-
narilor publici, la care aceștia au dreptul,
ca înaintea epocii de depreciere monetară,
ei vor obține cu aceleași salarii bunuri

FOILETON

EGALITATE

Murise logodnica locotenentului Nicu-
leacu, răpită de fuzie galopantă. Răcice în
vagonul de marfă al ultimului tren militar
fugit, pe viscol, la 23 Noembrie 1916, din
Ploiești, în elipa tragică a evacuării. Și
fiindcă era frumoasă și fiindcă era nepoata
colonelului, biserica Sfântului Nicolae nu
putea cuprinde toată mulțimea de ofițeri ro-
mâni, francezi, ruși, pe toți curioșii preveniți
de spectacolul înmormântării prin ori-
bilele coroane de flori artificiale expuse în
magazinele evreice de pe „Strada Mare.”
Un întreg roman se țese de sentimentalita-
tea provincială lipsite de ocupație și,
ca într’o zi de paradă, se strănăseră Bă-
câoanii în drumul cortegiului cu preoși mulți
coroane, cu două muzici militare: cea ro-
mânească și cea rusă alternând cu corul. Cu
tot frugal, mereu sporea numărul celor cari,
în zăpada norioasă a străzilor nepavate,
urmasu drcul cu monstruoase sculpturi și
hidouși cioclii murdari în costume de carna-
val. Tocmai diocul de spitalul de exantem-
matici pentru ofițeri de pe strada Bacău-
Focșani, unde vântul sufla mai rece printre
casele rărite și mici, cortegiul s’a redus la

cei îndatorați a merge până la gropă. Și
acuma, atr-și de muzică, Ruși, mulți fără
număr, cu bluzele lor prea scurte lăch iate
la dreapta gâtului, pantaloni verzi, vâtuți,
ca o plămă de om sărac, cu părul bălău
espind valvoi în lături de sub căciula lor de
stofă, largă în creștet, îmblăntă cenușiu,
crăpată în trei ca să poată fi restrăută peste
ceafă și urechi, eșeau de prin toate casele,
cu samovarul sau cana de ceai în mână, și,
cu gura întredeschisă, priviau, ca pironiți
locului, cortegiul ce se îndrepta spre cimiti-
riul lăsat și îl fără garduri, fără copaci și
chiar fără cruci de lemn, siogură marmora
celor bogăți scăpând nepangărită de „a-
liat!”

Dela o vreme, muzicele, uniformele, co-
roanele, toată parada aceasta pentru a svării
pământului un cadavru — fie el chiar de fe-
meie frumoasă — astăzi, când pe fiecare pe-
tic al graniței amenințate mureau luptând
oameni frumoși, putezind fără mormite;
când au ajuns-au s’ândurile pentru a face
coșciug soldaților uciși de tifosul negru ori
de necărtătoarea — pentru străci — fuzie,
așa că trebuiau îngropați câte doi într’o ra-

clă și fără haine, căci prea erau scumpe a se
da și ele putreziciunele, — mică păru revolta-
toare parada, și brusc, lăsând cortegiul, o
lul pe la Letea, peste câmp, înapoi spre
cazarmă.

Înaintam anevoie căci zăpada, cu tot vântul
rece, era cleioasă și bocanca se rădica
grea de noroiu la fiecare pas ce făcăm. Mă
sileam să mi sguțui jalea din suflet, să-mi
înveinez gândul privind delarile frumoase
cari, stătuind B. Strita și Siretul, prin de-
părtare, ocrotesc discret Bacăul, dar mereu
pământul negru de sub lințelul zăpezii mă
silea să-l privesc, să-i prăsim puterea fa-
tă, siguranța lui de a mă avea și pe
mine!

Stoluri de ciori stăpânitoare înegreau cu
o pată mare albăstrucie, mișcătoare, ici colo
zăpada, crocnăind bucuria gășirii unui
stăp de animal mort de foame. Mai încolo
un cal, singur, fără măcar o frânghie după
gât, murdar și înfrător de slab, abia tă-
rându-se dar nevoind să moară, urma, cu
botul la pământ, cu buza căzând, pârtia
unor care ce trecuseră pe aci cu paie pen-
tru caii grași ai Rușilor. Se oprea din loc
în loc să apace, obosit, un fir de pai căzut
și, mestecând încet, ca un copil bolnav, se
tăra mai departe, cu greu, schiopătând.
Ceva mai încolo, dintr’una din movilele de
zăpadă presărate pe câmp, eșea piciorul
unui cal de coloză, ajuns, din cine știe ce

necesare vieții din ce în ce mai multe. Ur- marea directă și imediată va fi menținerea cotei impozitelor. Din punct de vedere fiscal, se știe că aceasta constituie un mare avantaj, deo rece un impozit existent ori- cât de oneros se suportă de contribuabil mai ușor decât unul nou introdus.

Datoriile publice interne și externe ar fi acelea, care ar influența m. i. mult bugetu- lui Statului. Datoria noastră publică internă, ca în orice țară mică și lipsită de capi- taluri acumulate, este relativ foarte mică, dacă reparam datoria contractată de stat în Banca Națională; această datorie are un caracter special și plata ei este în legătură cu regularea circulației interne.

Datoria publică externă este contractată în monedă forte și atât această datorie, cât și datoria privată externă, este consoli- dată în lire sterline. Este deci un mare interes ca la rezolvarea plăților externe, cursul leului să fie din ce în ce mai ridi- cat. Firește că pe măsura ridicării cursu- lui leului, devizele străine obținute pe pro- dusele noastre exportate vor fi cantitativ mai reduse, dar operația rezolvării plăților se face pe bază de proviziuni adunate anterior. Așa încât la fiecare plată suce- sivă, economia națională are de câștigat din cauza necorespunderii în timp a creșterii va- lorii leului și a proviziunilor făcute pentru rezolvarea plăților într-un leu cu un curs mai ridicat.

Muzee și biblioteci școlare

Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea Gene- rală a învățământului primar și normal prim- ar a înaintat Revizoratelor școlare urmă- toarea comunicare:

Ministerul Instrucțiunii pune în vedere tuturor învățătorilor și învățătoarelor de la școala primară de băieți și fete din țară, să ia măsuri să lăghebe fără întârziere muze- e școlare pe clase — alături de muzeul gene- ral — aceste mici muzee vor fi întocmite potrivit programelor în curs, în colaborare cu elevii clasei îndrumați de învățătorul respec- tiv. Ele vor fi ca o carte deschisă în care școlarii vor putea să găsească tot materia- lul necesar a le clarifica ideile și a le da noțiuni exacte despre tot ceace-i încon- jură, despre tot ceace-i înaltă: la tot pasul în cărțile lor, precum și despre tot ce e legat de trecutul îndepărtat al neamului nostru cum ar fi de pildă o armă veche, un vas etc. Alături de muzeele școlare pe clase și bibliotecile populare să se întocmească de pe acum biblioteci școlare pe clase, cari să conțină cărți ce interesează viața copi- lărească potrivit cu gustul și dezvoltarea sufletească la cari au ajuns elevii respectivi. Sămbăta, de pildă, se poate aranja să fie o oră de lectură făcută chiar de elevii cei mai distinși ai școlii, sau ai clasei respective. Deasemenea se vor da elevilor îndrumări mai ales celor de la cl. III-a IV-a, să alcătui-ască albumuri geografice și istorice în cari să se colecteze corp. postale ilustrate din tot ce are mai scump și mai frumos țara noastră, precum și din tot ceace-i g. școl. mai intere- sant în cartea neamului (cum ar fi de ex. mp. l) figurile marilor voievozi, scene din viața poporului nostru etc. Strângerea ilustrațiilor cu vederi din țară se poate face prin corespondența între școlarii din dife- rite regiuni ale țării. Cum modul acesta ar prileji elevilor momente fericite de schimb de idei și cunoștințe, cul- tivându-le astfel în mod serios mai mult dragoste de neam și de frumusețile și bogățiile pământului românesc.

Cristea, revizor.

Procesul asasinilor lui Ciordaș și Bolcaș

Oradea-Mare, 10 Iunie.

D. priuprocuroar dr. Sovrea înaintea Tribunalului declarația văduvei lui Ioan Ciordăș s. referitoare la pretențiunile particu- lare de despăgubire pentru omori ea soțului său. Declară că nu pretinde nici o despă- gubire pentru sine sau familia sa, dar cere ca în loc de despăgubire să se ia 1.000.000 lei din care să se pue bazele unei fundațiuni filantropice care să poarte nume de matriiului națiunii române dr. Ioan Ciordaș.

După aceasta Tribunalul începe continua- rea ascultării martorilor.

Nicolae Serac, căruțaș din Lunca spune că a plecat cu căruța la Hotar pentru a transporta soldații cari au înconjurat satul. Locotenentul a dat orlin să impuste pe ori- cice ar încerca să iasă din sat. Așa s'a în- ceput apoi devastarea satului.

Petre Codiu, spune că și el a transportat soldații la Hotar; aceștia cum s'a dat jos la marginea satului, au început a împușca asupra lui. Apoi a auzit de împușcarea lui Perța.

Petru Fordon, primar în Lunca, spune că a fost forțat de soldați să adune bani dela țărani pentru armata săcuiască. Dintre ofițeri nu cunoaște decât pe Hankoczy și pe sju- torul său Becsagi. De omor nu știe.

Mihai Perța, era angajat la Firmă, de unde a plecat cu Sachs și cu soldații contra satului Hotar. Soldații au înconjurat satul și au împușcat asupra lui. La 50 p.și de el a căzut Gheorghe Perța, fruntașul comunei împușcat de un sublocotenent pe care nu știe cum l a chemat. Sachs era mai la di- stanță. Atunci au fost împușcați mai mulți oameni. Sachs privea cu satisfacție această vânatoare de oameni.

Văduva lui Nicolae Bogdan, care deasemenea e citată ca martoră, descrie cum a fost arestat soțul ei de către soldați. Când i a întrebat de ce îl duc, el au răspuns că se va reintoarce în curând. Cunoșând stima de care se bucura soțul ei chiar și la un- guri, nu credea că îl vor executa fără via și fără j decată. După aceea dda Bogdan aduce la cunoștința Tribunalului că pretinde o despăgubire de 400.000 lei pentru soțul ei, și a pierdut întreaga avere.

Mihail Thal, spune că a făt un armat im- preună cu Magos, despre care știe că era plutonier.

Ioșif Szabo, spune că un caporal îi ară- tase un soldat care s'a lăudat că el a bătut pe Ciordaș.

Pavel Erdelyi, pantofar spune că înainte cu doi ani a lucrat în Belgia. Acolo s'a în- tălnit cu un tânăr ungur cu numele Sztol- cseany, care i a spus că el și cu câț va cam razi de ai lui au ucis pe Ciordaș și Bol- caș în Lunca. Criminalul a descris cum au dus pe cei doi martiri în grădina, cum i au pus să și sape groapa Șunca că au ridicat, după e și au săpat mormântul, i au implorat în genunchi să nu-i ucidă, că le vor da lor toată avera dacă le cruță viața. Dar ucigășii și-au bătut joc de implorările victime- lor și i au împușcat pe marginea mormân- tului.

În continuare, martorul spune că toți ucigășii erau marinar și că i au ucis pe Ciordăș și Bolcaș sub pretext că aveau legături cu armata română.

Rozalia Szabo declară că în 1919 era func- ționară la judecătoria din Bous, cu oaste pe acuză: Szanto și Toma; a cunoscut pe ofi- țerii Urmosny, Bartal, Verbozy și Magos, care deasemenea era ofițer.

Elisabeta Hoyk, funcționară la pretură, de asemenea cunoaște pe toți ofițerii și pe Magos, cu care a vorbit în mai multe rânduri.

George Kuntwald, funcționar la pretura Bous, recunoaște pe Magos; spune că er ceva mai gras.

E ascultată din nou Irina Szigetkozi, care își modifică declarația de mai înainte, că Ma- gos a fost ofițer și curtezan ei.

Ioan Stapania, candidat de avocat, spune că în timpul revoluției, plutonierii-majori ad- ministrativi au fost avansați la rang de ofi- țeri. Magos spune că el n'a fost avansat.

În procesul asasinilor lui Ciordaș și Bol- caș sunt combinate și asasinatela din comu- nele din jurul Bousului, sau mai bine zis din jurul Luncei, căci de aci au pornit toate bandele înarmate contra satelor și tot aci au fost aduși și ucși mișelește cei trei martiri: Ciordaș, Bolcaș și Bogdan.

Banțele de ucigăși în uniformă au fost a- duse aci de firma „La Roche și Darvas” ca să și apere avutul câștigat printr'o ex- ploatare nemiloasă și strigătoare, a țărănilor din împrejurimi și pe care și-l temea în tim- purile tulburii de furia poporului exploatat. Deaceia nu e deloc mirare că cei doi șefi ai faimoselor firme stau pe banca acuzăților.

În sedința de ieri Tribunalul a audiat pe martorii asasinatelor vandale dela Sighiștel.

Primul martor fu: Zaharia Tuduc, dar se prezintă o femeie și se roagă de președinte să o asculte pe ea, căci e bolnavă și nu poate aștepta mult. Președintele acceptă.

Maria Pașca, născută Popa, spune că abia de 10 zile se măritase la Sighiștel, când i ar'o dimineață din Martie 1919 satul fu cotropit de niște soldați cari au dat foc caselor și împușcau oamenii cu o furie în- spăimântătoare. Aprinzându-se casa deas- supra capului ei, a fugit la o vecină, dar câteva minute mai târziu și casa asta luă foc și fură nevoite să iasă din casa arzândă, dar abia eși afară și un soldat o împușcă în spate; glonțetei i a eșit prin piept, a mai făcut câțiva pași, apoi a căzut pe marginea pârâului unde a rămas până seara când s'a reintors bărbatul din pădure, unde se refugiase.

Zaharia Tuduc, fost primar în comuna Sighiștel, spune că satul Sighiștel a fost în două rânduri cotropit de bandele în- armate trimise dela Lipca asupra lor.

— Primul atac a fost într'o zi de Noem- vrie în 1918, data nu mi-o amintec Veniseră vre-o doi ofițeri, cu 4 subofițeri și un pluton de soldați.

După masa ne-au spus că au venit să i- 4 o meni din sat, cari sunt bănuți că au atacat la timpul revoluției pe evreul Kup- ferstein, căciamar din Lunca.

Au trimis 4 oameni din garda națio- nală care se infiltrează abia de 2 zile, cu doi soldați de ai lor, să aducă pe țărani Teodor Pele, Alexandru Zoica, Teodor Zoica și Șifron Bacu. Pe aceștia i au pus în lanțuri, apoi i au bătut de moarte. Apoi i au pus pe o căruță așa jumătate morți cum erau, i au dus la marginea satului și i au împușcat ca pe niște câini chulți.

Martorul în continuare spune că al doilea atac a fost luni după înecutul postului de Paști, cam pe la 2—3 Martie. De dimi- neață întră în comună o căruță cu 4 sol- dați. Câțiva, cari puturăm, ne refugiarăm pe deal în pădure, de unde văzurăm că după încetară împușcăturile s'au năpustit asupra satului ca niște fiare și au dat foc caselor, împușcând pe cine întâlneau în cale, ucărând nici f. multe. De pe deal, priveam cu inima îndurerată cum ne ard casele una câte una. Au ars astfel 14 case cu șuri, greșuri, fân, vite tot ce aveam în jurul lor și au fost 8 morți și 3 răniți.

Oamenii erau împușcați și aruncați în făcări, așa că unii au ars scrum. Înșiră apoi numele morților și răniților. Martorul spune că soldații s'au datat și la jaf. Femeea Anisia, care avea bani mulți, a fost jefuită, străpunsă cu baioneta și arun- cată în foc. Povestește apoi cum au fost ucși cei opt și aruncați în foc.

Zenovie Pasca, fost gardian în garda na- țională, desere cu noui amănunte asasi- natele de mai sus. Spune că soldații cari au schingiuț și împușcat pe cei 4 țărani, au d- zarmat garda națională. Cunoaște pe Bor- hat, care a venit în sat după al doilea atac și a sputat la stingerea focului și la paas- area răniților. Mai cunoaște pe Szanto, care

a venit cu un jandarm și au împușca- oamenii, dar nu i-au nimerit, apoi a pușcat un căine. Marea Haneș spune că i au omori și sora și i au dat foc casei. Văduva lui Teodor Pele spune că toată averea și i a omorât soțul, a cu 6 copii orfani, cere 50 mii lei de hire. Spune că după ce i au ucis bă- ietii i au dat foc la casa, i au pus balo- piept să le dea 5000 coroane. A dat 500 cât avea, și a mai luat împrumu- găsit, ca să plătescă. Rozalia Băraut spune că a văzut jefind.

Procesul continuă.

DIN JUDEȚ

Conferința învățătoarească

Chioaroc, 10 Iunie

În ziua de 6 Iunie a. c. învățătorii apar- ținătorii subsecției plasei Arad, și-au ținut conferința de primăvară în comuna Chio- roc.

După terminarea Chemării Duhului Sfânt, săvârșit de preotul Romul Vațian, membrii să adună la școala primară de stat de sub conducerea inv. dir. Mureșan.

Președintele dl. Petru Colțeu prin o vor- bire foarte isusfletită îndemnând membrii la răspândirea culturii și întăriii sentimentului național în popor între aplauze declara- dința de deschisă.

Nimbul acestei conferințe pe lângă parti- ciparea tuturor membrilor i au ameliorat și prezența oaspeților: dl. revizor Nicolae Critea, preoții Romul Vațian și Dimitrie Popa, primarul comunei Chioaroc, dl. Augu- stin Butar, Gheorghe Popa inv. dir. Covă- șinț, pe cari după bineventura președinte- lui, membrii îi respăsează cu aplauzele cu- venite.

Dl. revizor Critea mulțamește pentru ovațiunile făcute, și asigură învățătorii că întotdeauna când este vorba de înarmarea și afierea mijloacelor pentru înaintarea caru- lui cultural a poporului, dea ca dascăl român se simte fericit că poate participa.

Secretarul Petru Lupăș citește raportul biroului din care se constată că biroul și a împlinit datoriile executând toate decisiunile aduse în conferința trecută.

Sa cetească dizertațiunile: „Adunarea na- țională din 1848” și „discursul lui S. Bă- rauți în lumina vremii de azi” de Stefan Tria.

Criticele lui Titu Maiorescu de Maria Dobrescu și Obligațiivitatea învățământului (pregiere practica) de Traian Codrean.

Dizertațiunile ceite s'au discutat cu mare interes din partea membrilor.

Luând cuvântul dl. revizor Critea espune și lamurește foarte pe larg și însuflețit rea- liza ca discursului S. Bărauți precum și ef- ectul criticii lui Maiorescu asupra școlii și culturii poporului român.

S'au mai discutat și chestia pământurilor școlarelor confesionale, de prezent stăficate, pre- um și chestiunea edificării acelor. De- oarce veniții pământurilor școlarelor confesionale se întrebunțază pentru scopuri bisericesti (biruri, școlii, reparări bisericesti etc.) și mica decată pentru scopuri școlare iar în editiile locale și persoane cari nu au de școala nu se interesează și deoarce a- este averi au fost date pentru scopuri pur școlare și învăț. reț; conferința decide și roagă comitetul central să intervină ca cât de grabnic să se limpezască această chestiune, fiindu totodată și dorința poporului.

Bucuriile se vor putea auzina și fără aceste averi, cum s'au susținut până când le-au folosit școlaele.

După terminarea programei zilei se pu- cede la restaurarea biroului pe un nou pe- riód de trei ani. Sunt aleși cu unanimitate: preș. diate: Petru Colțeu, vicepreședinte Vasiliu Iiș, secretar Petru Lupăș, cassier: Diuțrite Ciobuta, bibliotecar: Gheorghe M. Huta, controlor: Lazar Stoici, comisia literară: Mihail Dragoș, Aurel Drăgan și Aurel Borcea.

Dl. Petru Colțeu, în numele biroului nou ales, mulțamește membrii pentru increde- rea pusă și mulțumind pentru interesul dat pentru reușirea acestei conferințe declara ședința de închisă.

Cor.

Serbarea dela Bârsa

Bârsa, 11 Iunie.

Luni, 8 Iunie, învățătorii cercului cultu- ral B. c. j. în frunte cu Sf. Sa preotul Miron C. eca din localitate, au procurat pentru Bârseni înaltătoare momente sufletești prin serbarea artistică culturală ce s'a înfă- puțit.

Cete de flăcăi și fete, așteptau cu ne- răbdare ora jocului, iar bătrâni își șopteau lacet, mulțumind lui Dumnezeu că i a în- vrednicit să ajungă astfel de timpuri mă- rețe.

La ora 1 p. m. s'a început jocul fetelor și fiăcărilor bărseni, printre cari s'au ameste- cat și învățătorii de față. Aici, adevăratele jocuri naționale: Ardelean, Bătuta, Brăule- țul, au fost la înaltăimea lor, căci s'au jucat cu multă însuflețire de întreaga lume de față.

Tot acum s'a putut constata necesitatea unei case naționale-culturale, față de mica cămaruță ce o au juoni satului destinată pen- tru joc.

Seara la ora 8 a urmat serbarea propriu

zisă, la care a luat parte o mulțime de re- vățători și învățătoare de prin pre- precum domni și doamne și întregul bărsan.

S'a jucat plesa de teatru de V. Acco- dri „Piatra din Casa” prin care s'a s relief cearta materialistă în căsătorie- dul ce trebuie să l aibă orice părinte- tru a arăta calea cea dreaptă fiilor lor marcăm pe duii învățători Manda și crso, cari s'au ach. tat complet de lor, precum și dșora M. Popovici, fost la înaltăimea cerută de rol.

S'au recitat câteva monoloage, cari amintim pe dl. inv. Manda cu „Teiul”. S'a cântat solo de voce și vio- lon.

După terminarea programului a dansat până în zori, unde într'un de domni și țărani s'a petrecut de Și de astădată notăm că majoritatea feciorii Bârseni, s'a jucat mai mult românești.

Pentru înfăptuirea acestei serbi- aduce mulțumiri tuturor acelor, cari cu trup și suflet lângă dânsii, precum preotului Miron Grecu, care a sputat ral și material, ca serbarea să-și aibă dorit.

Remerțăm cu plăcere, unirea ce între preot, învățători, notr și toată gența satului, formând un frumos ba- o puternică piatră de înlăturat piedea- nevoile din comună.

Dlul notar Buzgău Mihail, ca un ospitalier al invitaților, îl rugăm ca să dată să fie alături de toate aceste a- stări, dându-le concursul trebuinciu mai puțin pe di subnotar Iriza B. care a luat și parte activă la acce- bare.

Notăm cu o nemărginită bucurie tească că dl. K. d. Aladar a înțeles învățătorilor în mijlocul bărsenilor, și ținut promisiunea, punându le la dis- sala necesară serbării. Domnișsa a b- a ne da materiile necesare pentru să tot felul de flori din grădina proprie, împodobirea salei și a scenei.

Mulțumim deasemenea duii și duiei vici, cari s'au obosit întotdeauna și cure masa pentru învățătorii inițiatori.

Au binevoit a suprasolvi urmăm. K. d. Aladar 200 lei, dl. notar Buzgău- leia 100 lei, Sf. Sa preotul Miron Gre- lei, dl. Romul Turca, com. rețiant 50 l. Toma Sirca, inv. Măareș 10 lei, Voda, dir. școl. din Buteni 20 lei, care li se mulțamește.

...Și astfel în zorii zilei toți oaspe- sătenii s'au retras spre locuințele lor, jufiți în suflet de modul cum a decu- barea.

Adunarea învățătoarească din Socod

Socodor, 10 Iunie

În darea de seamă despre ședința ș- ției culturale învățătoarești din Chio- nută la 27 Maiu 1925 în comuna Soc- din greșală s'a omis a se aduce ma- maestrului de cor Ioan Caba inv. cu multă dibăcie, — și în prezent ca- deatuna, — a delectat spectatorii cu se- sele imnuri naționale cântat de corul de sub conducerea sa.

Totodată mai e de amintit că de- acesteia membrii subsecției culturale Chioșneu au știut aprecia muca de- colegilor lor alegându i pe cei mai s- com. et. Noui comitet a fost ales cu- muate precum urmează: Președinte: D. Boarui subrevizor, vicepreședint D. Cămpian, dir. școl., notar Mircea C. d. r. școl., cassar Petru Cherechean școl., bibliotecar Iuliu Pagabă dir. în comisia literară sunt așei dăii: l. Caba, R. Taucean, E. Ardelean, C. l. Alexu Turic, I. Sorofom și E. Paap.

Un necunoscut moștenitor o mare avere

SATU-MARE, 9. — La poliția sosit o înștiințare din partea legatului Paris că Stănilă Domini: e moștenitor mari averi în Franța. Poliția nu găsește pe Stănilă care este necunoscut în localitate.

sat al Munteșiei, aci, la Bacău, în refacere, și de mai având coajă de copac ori gard, ori cruce de lemn să roadă, picase. Fuig cu fuig zapada îl înlucise, străt cu străt îl în grupase complet și acum, — după moarte — umflându-se trupul veșnic slab, hrănit din belșug de gozle putrezicimii, un picior străpunsăse mormântul de zapadă, ca un semn corburi să vada ce hrana bogată li a- dăruit cel mort de toame...

Bieți cai țărănești de coloane, voi ați dus mai greu războiul, și mișă, mișă adăncă de frate, vă port... Ar fi împietate oare ca și vouă să vă ridice un monument?...

Dar din bolta cenusie, mu, dară, lăsată ca un capac greu peste oraș, începură să se ex- folteze țarași fuigi lenesi de zapada pe cari vântul cu manie îi împăștia în goană la muncă, să ascunda stăruirile. Tot mai deși se desprindeau din nouri fulgii și în juru mi- dispărură pe încetul, în perdeaua neastăm- parator cristale, dăcurie, siluetele case- or, bisericilor, a Prefecturii-șpital, a Foișo- rului și imensă mi se paru pustietatea căm- pului.

Făcând sfertări, cu fruntea înădușită, cu o teamă neastămpărată să nu fiu prins și eu sub una din moviele nenumărate de pe camp, mă silim să ies la drum mai repede, având nevoie acum să vad oameni țarași, să vad viață, să ajung la postea veșnic noro- ioasă care, pe la cazarmă, merge spre Otuz, stăbătută zi și noapte de năstarșitul ianț de care al coroncanelor, lacrușigată de trupe ru- sești trecând egale — mercu fără arme la dânsii — bălăbănuind brațele rar, în ritmul moaiu al acuzării cântec înretinat de fice- ratarii sabațoce după fiecare vers. Dar, fie că eram încă prea departe de școala

fie că zapada adormea șgomotul, mi se păru — halucinant — că măfund, fără putință de a mă smulge, într'o Siberie de moarte...

Un vesel lătrat de câine mă fău să tresar și după o cli.ă să răd de groaza ce mă pătrunsesse. Lătra câinele cum lătra ei când le e de joacă și se fugăresc și se mușcă. În curând, din ceata neastămpărată a zăpezii, se desprinsu o silu.ă de om și în spate i doi cai trăgând l o sanie încr- cătă din belșug. Omul din față era un preot, cu pătr-hural d pă găt, cu mâinile străne la piept, vărâte în măneci; lra- ianta repede, cu barba în vânt, cu potcapul plecat sub viscol; sania oprită lângă un șant era încăr stă cu costinge: opt ouse jos, lipite unul de altul, peste ele, deacur- meziul, aitele, și pe deasupra un al tre- lea rând de racle. Un țaran bicuina caii suduud ca să treacă șanțul; iar un soldat impingea de lă tra căruța. Câinele nu era „Cănele Soldatului” ci lătra vesel pentru că-i plăcea viscolul și pentru că, din vârful carului, la trecerea șanțului, picase un si- riu și se răsturnaseră în zapadă, goi, doi sol- dați, doi spectrii, morți de tifos exan- tematic...

Henric Stahl.

Cântec

Si voi muri... Va fi într'o zi Cu funigeli de toamnă, Sau poate într'un amurg de primăvară... În alb sicriu Când mă vor scoate afară.

Partea pe umoril prietenești, Va is'veni în plâns sârmăna mamă... Iar tu, Poate vai fi și tu la înmormântare, Sau poate nu... Dar mie, Tei una o să mi fie De o să mergi înlăcrimată după drit, Ne mai gândind nimie, Sau o să răzi cu-alteceva... departe...

Ion Gane

Veghe

De mult e noapte... Luna stă pe cer Și tremu.ă în ape luminoase... Tu nu te arăți... Și razele s'fioase Iți intră lin în cash — și te cer...

Dar tu rămâi în pacea de ungher Sub lampa cu răsfrângeri somnoroase, — Cu gândul dus, cu gene măltoase Plecate-adânc pe-al cărților mister...

Și tot mai mult, pe gândul tău apasă Târzia noapte... Fața ta e trasă, Iar ochii tăi frumoși au obosit...

— Include cartea grea și încurcătă: Un cer cu atâtea stele înflorit N'o să mai fie poate niciodată!

GEORGE DUMITRESCU

Improprietărea refugiaților

— Printr'un Apel ei cer să li se împartă pământ. —

Prinț spre publicare următorul „Apel” cari românii refugiați din Jugoslavia și Ungaria în Banat l-au adresat autorităților mănăstiri:

Legea reformei agrare cuprinde dispoziții insuficiente referitor la colonizări, care este ar trebui să fie grija principală a ministrului de agricultură din motive economice naționale și strategice.

Dar despre cel ce nu din vina lor au ajuns în afară de granițele României-mari, și cari de voie sau nevoie au optat pentru țara mamă, despre cei refugiați, sau cari au siliți a se refugia din Ungaria și Jugoslavia, nu vorbește nici un articol al legii reformei agrare.

În Banatul-românesc sunt vreo 200 familii refugiate din Jugoslavia, iar în urma războiului insuportabil sunt pe cale a se refugia încă vreo 80—100 familii din țările căturate, dar și mai mulți economi, cari prin siguranța și priceperea lor în vremuri de pace au întrecut alte opere dominante.

Acetele familii au avut în Sârbia proprietăți întinse de pământ, cum nu se găsește în Banatul-românesc, case, economii, iar azi România n'au aproape deloc. Dece? Legea reformei agrare amenință, până la improprietărea celor îndreptățiți, cu esproprierea și moșie, ce se ofe ea spre cumpărare. În loturi de 10, 20 jugere mici proprietari vindeau. Cine cunoaște greutățile formatorilor de opțiune, greutatea în câștigarea unei locuințe, greutatea trecerii averii din un stat în altul, și și poate ușor explica de ce până azi n'au putut să-și asigure dânșii existența în țara românească.

Improprietărea celor îndreptățiți în Banat în isprăvit apro-pe final, este timpul suprem în care improprietări și acești optanți refugiați după exemplul altor țări.

D. e. Jugoslavia s'a îngrijit de improprietărea tuturor slavilor veniți din România

sau Ungaria dându-le pământ în estensiune sau valoare cum au avut în țara veche, și dându-le deplină despăgubire acelor, cărora averile li s'au expropriat în țara veche, sau au fost prizoniți pentru sentimentele lor naționale. Astfel familiile sârbești, ale căror averi au fost expropriate în baza legii reformei agrare, au fost desbăgubite în Jugoslavia cu alte pământuri. Averiile nemșcătoare din Jugoslavia ale acelor cari au optat pentru cetățenia română, și s'au refugiat se află sub sechestrul ei și nu le pot nici vinde, nici hipoteca.

În Banatul-românesc improprietă cu atâtea minorități economice puternice, unde se simte absoluta lipsă a unei clase mijlocii, este ocazia binevenită să se pună bazele unei clase de proprietari mijlocii, cu independență materială.

Dacă aceste sute de familii s'au putut valida sub regimul Austro-Ungar, vor putea lua mai ușor aici concurența cu minoritățile și vor servi de model în economie.

Cum se poate ajunge la aceasta? Ușor fără jignirea intereselor cuiva. Mai sunt în Banat moșii, cari prisoasesc, căci cei îndreptățiți sunt improprietăți și sunt moșii oferite spre vânzare, asupra cărora statul poate exercita dreptul de preemțiune (întâietate la cumpărare). În felul acesta se asigură 10—12 mii jughere pe seama acelor cari au lăsat moșii și case cu multă trudă agonosite generațiilor de-a rândul și nu creăm proprietari mijlocii.

Dacă legea reformei agrare n'ar da putință ministrului de agricultură să facă aceste tranzacții să se aducă un amendament al legii, care să facă dreptate frăților, cari și-au iubit neamul, și și subsc țară, căi au trebuit pentru aceste simțăminte să-și lase vetrele.

Bănății refugiați fac apel la toți conducătorii țării și la opinia publică, rugând să i sprijinească întru ajungerea dreptelor lor cerințe.

Serbările jubilarie ale liceului „Andrei Șaguna” din Brașov

Direcțiunea aceluia liceu a lansat următoarea:

În numele Corpului profesoral al liceului român A. Șaguna din Brașov am onoarea și bucuria a invita: pe toți foștii elevi: ai liceului, ai școlii reale și ai școlii comerciale sup. din Brașov, rămășiți până azi în viață, pe foștii profesori ai acestor școli, precum și pe prietenii lor la serbările jubilarie ce se vor da cu ocaziunea aniversării perioadei de 75 de ani dela întemeierea lor: Sâmbătă, Duminică și Luni, în 27, 28 și 29 Iunie s. c., conform programului, ce se publică tot azi, și i rog cu toată stăruința a și împărtși astfel afecțiunile lor, ca să poată închina 2—3 zile pentru aceste serbări spre ridicarea măreției lor și spre sporirea puterii morale ale școlii în zile de azi.

Toți, cei cari vor lua parte la aceste festivități, sunt rugați a ne anunța, la adresa Direcțiunii liceale, Biroul Eforiei școlare — până cel mult în 20 Iunie s. c.,

Dr. I. Blaga
director.

INFORMAȚIUNI

Vizită ministerială

D. general Văitoianu, ministrul comunităților, va sosi peste câteva zile în orașul nostru.

In chestia tramvaiului electric

Comisia mică delegată pentru discutarea proiectului de contract pentru instalarea unui tramvai electric în Arad, și a continuat ieri seară discuțiile sub prezidenția dlui prefect I. Georgescu. Comisia a așteptat în ședințele de ieri și alături 38 articole din proiectul de contract întocmit de comisia tehnică Cetelate articole până la 18, câte are proiectul de contract, se vor discuta în ședințele ce vor continua azi seara.

Consistor plenar

Azi dimineață s'a întrunit Consistorul plenar al eparhiei Aradului. În această ședință au fost publicate toate deciziile sinodului eparhial din acest an și s'au distribuit diferitelor comisii spre executare.

Tot în această ședință a Consistorului plenar au depus jurământul noii aseori onorari, aleși de sinodul eparhial pe termen de un an, dlul dr. Aurel Demian, director regional al direcției sanitare Arad, dr. Lucian Georgevici, primar al orașului Timișoara și părintele Nicolae Tandru, preot în Cuvin.

Concertul Ligei Culturale secția Pâncota

Concertul anunțat prin invitări speciale de corul Ligei din Pâncota, nu se va ținea Duminică, în ziua de 14 Iunie, ci se amână pe ziua când se va serba sfârșirea steagului, care este amânât pe timp nedeterminat.

Condannări definitive

Ieri au sosit la parchetul tribunalului din localitate sentințele definitive ale Curții de Apel în cauza asasinilor Virgil Bașa și Gligorie Vodă.

Virgil Bașa, fost funcționar al judecătoriei de Ocol din Baia de Criș, după cum se știe a împuscat-o anul trecut pe doamna luca Ghiula soția proprietarului Tanase Ghiula care emigrase cu familia sa în America. Motivul crimei a fost sentimentul de dragoste ce trezise în tânărul funcționar, dna luca Ghiula, ce se înapoasea atunci de curând la Baia de Criș, soțul ei mai rămânând în America.

Tribunalul din Arad l-a condamnă pe Virgil Bașa la 10 ani muncă silnică. În urma recursului făcut de Curtea de Apel din Timișoara a redus condamnarea la 5 ani reclusiune. Această condamnare fiind definitivă Virgil Bașa a fost transportat ieri din penitențiarul parchetului Arad la închisoarea Margineni pentru executarea condamnăției.

Tânărul Gligorie Vodă din Boșg și-a înjunghiat anul trecut, soția pe care a surprins-o cu necredință. Tribunalul Arad l-a condamnă pe Vodă la 10 ani muncă silnică. Curtea de Apel din Timișoara a redus această condamnare la 4 ani muncă silnică. În urma acestei condamnări definitive Gligorie Vodă a fost transportat ieri din penitențiarul parchetului Arad la Ocnele-Mari.

Repatrierea prizonierilor din Rusia

Ministerul de externe de acord cu ministrul de război tratează acum repatrierea celor zece mii de prizonieri români cari se găsesc în Rusia.

Tratativele se duc prin Crucea roșie internațională.

Serbarea de parc a Presei Române

va avea loc în Pădurea Orașului, în ziua de 28 Iunie s. c.

Pentru monumentul martirilor dela Beuș

Sâmbătă 13 Iunie, la ora 7 p. m., va avea loc pe scena teatrului „Regina Maria” din Oradia Mare reprezentarea comediei „Fimul Coniței” în 3 acte. Ea va fi interpretată de trupa de diletanți de sub conducerea dlui A. Negulescu. Vor apărea în rolurile principale d-zele: Puica Manolescu, Maria Vanga, Valentina Sino-dra Dorina Stoicescu și d-zele: căpitan Andreescu, Petre Vanga, L. Ioanșcu, Andrei Sorescu și Emin Assan. Reprezentația este organizată de „Reuniunea Femeilor Române”.

Pentru mărirea fondului necesar pentru ridicarea unui monument martirilor belușeni, dr. I. Ciordas și dr. N. Balcaș, prefectura județului Bihor a donat suma de 10.000 L.

Groaznic accident de aviație în Cluj

Din Cluj ni se anunță că un groaznic accident de aviație s'a întâmplat ieri la orele 8 dimineața.

Căpitanul Adrian Bădescu și mecanicul Bani, au căzut dela 100 metri înălțime, în timpul unui zbor făcut cu un aparat „Protes” model nou, pe când făcea un „looping”.

Aparatul a căzut în dreptul km. 7 cu aripile deplăcate.

Din corpurile celor două nefericite victime n'a rămas decât o masă înformă de carne, aparatul îngropându-se la o adâncime de trei metri în pământ.

Noi descoperiri arheologice în Ardeal

Mihailău, 10. — Se știe că acum 11 ani s'au făcut, în regiunea Mihailăului și județul Bihor, în apropierea orașului Oradea-Mare, mai multe săpături cu caracter arheologic.

Acetele săpături au fost conduse, în mare parte, de către savanți streini. Lucrările au fost întrerupte din cauza războiului.

În apropierea gării Mihailău un lucrător, care săpa, a găsit la doi metri adâncime un craniu. Experții au constatat că acest craniu are o vechime de cel puțin 4 mii de ani.

D. dr. Roșca Martin, asistent arheologic la universitatea din Cluj a condus săpăturile în ultimul timp și a reușit să descopere un sat întreg cu cim tir cu tot, care se crede că e de o vechime de 4 mii de ani adică din epoca de piatră.

S'au găsit și ruinele unei cetăți situate în imiza muntelui din comuna Otoman.

Se crede că această cetate datează din epoca de bronz, adică de circa 1500 de ani înainte de Cristos.

După părerea unor savanți reputați, relievelle găsite aci suat ale unui popor asiatic, de origină turanică.

Ruperea tratatelor dintre Pasicii și Radicii

AGRAM, 10. — „Corriere dela Sera” anunță că tratativele dintre Pasicii și Radicii, privitoare la unirea dintre deputații radicali și croați, ar fi eșuat definitiv.

Realizarea echilibrului bugetar în Franța

PARIS, 10. — Cailaux a invitat la consiliul de miniștri pe colegii săi, să se abțină de orice propunere pentru credite noi și declară la sfârșitul ședinței că proiectul de asigurare nu se va încorpora în bugetul din 1925, care va fi votat înainte de sfârșitul lunii.

În urma declarațiilor lui Chillaux s'a constatat o destindere simțitoare a schimburilor.

Bibliografie

A apărut în editura „CARTEA ROMANEASCA”:

Biblioteca Minerva, No. 87: *Spre mai bine*, de J. M. Guyau. — Preț 5 lei.

Sărmana Letia. Roman din v. a. cadănelor, Ed. Il. N. Băntaru. — Preț 1 lei 50.

Cunoștințe Folositoare, Seria A), No. 7: *retipărit: „Viața Microbilor”*, de D. I. Gheorghiu. — Preț 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria A), No. 20: *„Protozoarele”*, de I. Lepși, profesor. — Preț 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria A) No. 22: *Nebuloasele gazease*, de M. E. Herovanu. Preț 1 lei 3.

Cunoștințe Folositoare, Seria B), No. 36: *„Omul și societatea”*, de Alex. Sluglea: profesor. — Preț 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, (Seria B.) No. 37: *Bucătăria sănătoasă (Mâncări fără carne)* de Maria Colonei Dobrescu. Inspectoarea școlilor de menaj. — Preț 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria B), Nr. 38: *Cultura speciei de zahăr*, de C. Lăcrețianu, profesor. — Preț 4 lei.

Se află în toate librăriile principale din țară.

Socialiștii unguri cer înlocuirea lui Horthy

În ședința de ieri a Adunării Naționale ungare, social-democrații au prezentat un proiect prin care se cere instituirea unui consiliu de regentă, care să înlocuiască pe regele Horthy.

Anglia și alianța greco-jugoslavă

Ocupându-se de eguarea negocierilor dintre Grecia și Jugoslavia în vederea încheierii unui tratat de alianță „Times” publică în editorialul de ieri aprecieri prin care și exprimă regretul că această alianță strict necesară stabilității regiunii politice din Balcani a suferit o nouă întârziere. Necontenitele turburări din Albania și Bulgaria precum și telurile neliniștitoare ale politicii turcești ar fi găsit un element pacificator într-o alianță greco-jugoslavă. De acia afirmă ziarul englez Anglia și Franța vor utiliza prima ocazie pentru a interveni la Belgrad și Atena în favoarea realizării acestei alianțe.

Combaterea mișcărilor anarhistice în Franța

Paris, 10. — În consiliul de miniștri înut ieri, d. Steeg a comunicat liniile generale ale proiectului de lege care va reprimă și ținea întreținută de unele asociații și grupări pentru procurarea de arme aderenților lor. Legea pentru interzicerea portului de arme va fi agravată.

Modificarea legii imigraționilor în America

Newyork, 10. — Consiliul național al industrișilor americani a propus guvernului să includă un nou paragraf în legea imigrației, după care cererile de imigrare nu se vor trata după naționali, ci după grupările industriale.

x — La Cinematograful de vară de pe malul Mureșului se va reprezenta azi Vineri, (respectiv Sâmbătă și Duminică) „Jara f-mellor grise” comedie în 6 acte, cu Mabel Normand în rolul principal, iar ca adaus „Soff” ca erou de pantofi, burlesc american în 2 acte.

Parlamentul

Camera

Ședința de dimineață dela 10 Iunie

La orele 12 ședința se ridică. Ședința se deschide la orele 9 și 30. Prezidează d. M. ORLEANU.

Pe banca minorității sunt prezenți d-zi: Vintilă Băntănu, N. N. Săveanu, I. Inuleț și dr. Angelescu.

Convențiile cu Banca Națională

D. RADACOVICI are cuvântul spre a continua discursul început în ședința de astăzi.

Se ocupă de stocul de aur pe care l are azi Banca Națională, afirmând că în porție cu hârta pusă în circulație, acoperirea nu ar reprezenta decât cursul internațional actual al monedei noastre.

Crede că acest curs ar putea servi la revenirea la etalonul aur.

Mărirea cantității de aur din depozitul Băncii Naționale apare azi imposibilă față de politica tuturor statelor lumii, mărginită la reținerea aurului în cuprinsul teritoriului lor.

E de părere că actualele convenții ar leg guvernale viitoare la acțiunea lor economică.

D. general AVERESCU spune că nu se va ocupa de partea tehnică a convențiilor, ci numai de partea politică. Arată că ar fi dorit să se facă pe la toate instituțiile economice și financiare când s'a elaborat proiectul.

Nu se poate afirma cu precizie dacă am avut inflațiune sau deflațiune.

D. altminteri părerea sa și fost înmărmțite. La fel și în ce privește stabilizarea sau revalorizarea.

La acest punct ar fi trebuit să se facă un acord între toate partidele, mai ales, că s'a înrădăcinat atât în țară cât și în străinătate credința că nimic nu se poate face în România fără asentimentul partidului liberal. Astfel laudă colonelul Thomson țara noastră.

D. V. MADGEARU: D. Duca l'a influențat.

D. I. G. DUCA: Colonelul Thomson nu poate fi influențat de nimic (Aplauze).

D. general AVERESCU, în continuare, se ocupă de valoarea și fluctuațiile leului sub guvernarea sa și de cele de azi. D. sa aprobă părerea celor cari vor să ridice leul la valoarea lui reală. Și care e acea valoare rămâne a se stabili mai târziu.

Se zice că Banca Națională e liberală. A-cum câteva zile l'am văzut pe d. Oromolu și d. sa mi-a declarat hotărât că instituția nu are nici un fel de legături cu partidul liberal.

Mai departe d. general Averescu exprimă părerea că legea electorală ar fi trebuit adusă înaintea acesteia. Guvernul actual întârzie aducerea acestei legi deoarece știe că până la votarea acestei legi orice schimbare de guvern e imposibilă. Nu e mai puțin adevărat că întârzierea a fost provocată și de obstrucția țărănească națională, care și-a asumat răspunderea de a fi contribuit la menținerea guvernului de azi și la amânarea discuției și votării legii electorale la toamnă.

Se ocupă apoi de mărirea capitalului Băncii Naționale. D. Oromolu — continua d. sa — mi a arătat că mărirea nu avantajează pe acționari, dimpotrivă. Dacă însă, posibilitatea participării a cât mai mulți, la capitalul Băncii Naționale.

În încheiere, d. sa spune că în cazul când convențiile nu ar încetășa acțiunea viitoarelor guverne partidul poporului le acceptă.

D. C. SPANIȘTEANU vorbește în numele partidului țărănesc național.

D. N. IORGA: Și d. voastră va făgădui d. Brătianu guvernul?

D. general AVERESCU: Nu făteleg să fac opoziție violentă și să critic cu pasiune și cu nedreptate actele guvernului. (Aplauze.)

D. C. SPANIȘTEANU critică politica de comprimare a prețurilor care ar fi adus o accentuare a scăderii leului.

Ședința de după amiază

Ședința se deschide la orele 3 după amiază.

Prezidează dl P. GARBOVICEANU vice-președinte.

Di N. IORGA citiște o propunere semnată de 50 deputați pentru modificarea actualului regulament.

Citește textul modificărilor pe care le propune.

Spune că opoziția naționalistă țărănească la o eventuală venire la guvern va adopta aceste modificări.

Votarea reformei administrative

Reforma administrativă se pune la vot cu bile, după apel nominal. Rezultatul votului este următorul: *Bile albe 129.*

Di președinte P. GARBOVICEANU: Reforma administrativă a fost admisă. (Aplauze vii.)

Convențiile cu Banca Națională

Se continuă a discuta asupra convențiilor cu Banca Națională.

Di C. SPANIȘTEANU continuă cuvântarea începută în ședința de azi dimineață.

Se ocupă de Stat și cooperare, dezvoltând o serie de teorii asupra cooperăției întregale.

De acestele tendințe d. sa roagă Banca Națională să și a seamă în chiar interesul consolidării Statului nostru.

Di EM. ANTONESCU vorbește despre revalorizarea leului, ce care o critică violentă, scoțându o extrem de primejdioasă pentru economia țării.

Senatul

Ședința dela 10 Iunie 1925

Ședința se deschide la orele 3:15 sub prezidenția dlui M. Ph. re. hude.

Pe banca minorității dl I. G. Duca.

Convențiile cu Cehoslovacia

D. I. G. DUCA, ministrul de externe, depune următoarele trei proiecte de lege:

1. Convențiunea de extrădere și asistență judiciară în materie penală, încheiată între România și Cehoslovacia.

2. Protocolul cu privire la regimul proprietăților din zonele de frontieră între România și Cehoslovacia, încheiat în București la 16 Aprilie 1925.

3. Convențiunea între România și Cehoslovacia privitoare la protecțiunea și asistență judiciară reciprocă, în materie de drept civil și comercial precum și în afacerile necontencioase.

Di ministra Duca roagă să se acorde extrema urgență pentru toate aceste trei proiecte.

Senatul aprobă și trece în secțiuni spre a se ocupa cu studierea lor.

Ședința se re deschide la ora 4.

Proprietățile dela frontiera cehoslovacă

D. D. DRAGHICESCU, raportor, dă cerere convenției încheiate între România și Cehoslovacia privitoare la protecțiunea și asistență juridică reciprocă în materie de drept civil și comercial.

Proiectul se votează fără discuție.

D. DRAGHICESCU raportor, dă citire protocolului privitor la regimul proprietăților din zonele de frontieră încheiat între România și Cehoslovacia.

Discuția se încheie și legea se votează.

Se votează fără discuție convențiunea de extrădere și asistență judiciară în materie penală, încheiată între România și Cehoslovacia.

Alte legi

D. C. RIGU, raportor dă citire proiectului pentru modificarea art. 2 din legea privitoare la recrutarea personalului didactic al școlilor profesionale și comerciale.

Conform acestei modificări profesorii dela licee pot fi numiți și în școlile profesionale și comerciale fără un examen special. Proiectul se votează fără discuție.

Ședința se ridică la ora 4:40.

Economice.

Scumpirea grăului la Sibiu

SIBIU, 9. — Prețul grăului s'a urcat. Era vorba de o ofensivă, iar nu de urcare, lucru care a făcut ca să se producă tranzacțiuni asupra grăului verde cu prețul de 9 sute și 1 mie lei.

Ravagiile lăcustelor la Sălaj

BRASOV, 9. — Din județul Sălaj se anunță că un stol de lăcuste a devastat recolta frecând apoi în două comune din județul Sălaj.

Sustinerea francului francez

Ministerul de finanțe, d. Caillaux, a hotărât să utilizeze rezervele de devize obținute prin împrumutul Morgan de 100 milioane dolari pentru a susține cursul francului francez.

Târgul de mostre din Lubliana

Dela 30 Aug. și la 15 Septembrie va avea loc la Lubliana o expoziție agricolă. Ministerul de finanțe jugoslav prin decizia din 16 Aprilie 1925 cu No. 9575 a dat următoarele dispozițiuni cu privire la mărfurile introduse în Jugoslavia pentru această expoziție și târg: Mărfurile importate rămân șase luni în țară, cu începere dela data înregistrării de sosire, plăindu-se taxele obligatorii de vamă numai pentru articolele neexportate după această dată. Mărfurile vândute industrișilor din țară vor fi liberate de taxele de intrare. Prin decizia ministerială No. 10326 din 7 Martie 1925, vizitatorii străini ai bălciului plătesc pentru viză numai 20 dinari argint.

Ministerul de comunicație acordă o reducere de 50 la sută pe cale ferată, plătinindu-se biletul de tren întreg la sosire, dându-i drept să se folosească și la întoarcere pe toate trenurile sfârșit de Orient-Expres. Acest drept, pentru călătorii și mărfuri, este valabil la sosire dela 22 Iulie la 8 Septembrie și la întoarcere dela 30 August la 15 Septembrie.

Bălciul prezintă o expoziție sportivă, de igienă, de vite mari, de oi, păsări de curte, cai, toate acestea pentru a evidenția producția Jugoslaviei și stabili relațiuni de afaceri cu străinătatea.

Consecințele luptei anti-alcoolice în America

NEW YORK. — De când regimul sec e aplicat în Statele Unite americanii cheltuiesc mai bine de 100 milioane de dolari pe an în Canada și în Europa, adică în toate țările unde pot fără teamă de rigorile legii de prohibiție, să-și satisfacă setea.

Statistica aceasta edificatoare e publicată de Asociația contra lui „Vostead Act”. Această societate „um da” mai arată, fără comentarii, că 500.000 cetățeni ai Statelor-Unite își petrec în fiecare an vacanțele în străinătate.

Canada e în fruntea țărilor unde americanii vin să se răcorescă. Astfel, în Ontario un regulament autorizând de cură d vânzarea berei ce nu conține mai mult de 44 grade s'a calculat că consumatorii Statelor-Unite cheltuiau zilnic 200 mii dolari. Acest sport neașteptat de capitaluri americane face de altfel să se urce neașteptat dolarul canadian.

Devizole și valuta

Rador, 11 Iunie.

Zărilor:	BURSA:	Insideren:
Berlin	122.80	122.80
Amsterdam	207.25	207.25
New-York	51562.50	515.25
Londra	2505.50	2504.50
Paris	2547.50	2512.50
Milano	2050	2052.50
Praga	1527.50	1527.50
Budapesta	7255	72.50
Belgrad	860	860
București	245	245
Varșovia	99	99
Viena	7265	7265

Cursul devizelor București

pe ziua de 11 Iunie 1925.

	Ceruta	Oterite
Paris	10.65	
Berlin		
Londra	1050	
New-York	216	
Bella	860	
Varșovia	41.80	
Budapesta	30.75	
Praga	6.38	

Valute:

	Ceruta	Oterite
Napoleon	720	
Mărci	50.50	
Leva	145	
Lire otomane	112	

Sterline	1035	
Francezi	1120	
Elvețieni	4050	
Italieni	8.50	
Dracini	380	
Dinari	335	
Dolari	214	
Marca poloneză	4050	
Coroana austriacă	30	
maghiară	30	
scelșiovacă	630	

Bibliografie

A apărut în editura: «CARTEA ROMANEASCA»:

Pagini Alese, Nr. 10—12, retipărit: Ștefan-Cel-Mare, de Petre Ispirescu. — Prețu Lei 6.

Pagini Alese, No. 166: „Popa Dahu”, de I. Creangă. — Prețu 3 lei.

Pagini Alese, No. 167: Cum a căpătat Sarciolui vie, de Victor Crășescu (St. Basarabeanu). Prețu 3 lei.

Pagini Alese, No. 169: In Munții Noștri, de Al. Vlahuța. Prețu 3 lei.

Pagini Alese, No. 170: Icoane Scumpe, de V. Miliaru. Prețu 3 lei.

Pagini Alese, No. 171: Poveste, de I. L. Caragiale. Prețu 3 lei.

Pagini Alese, No. 179: In vreme de război, de I. L. Caragiale. — Prețu 3 lei.

Pagini Alese, No. 180: Izlaz ieftin, de I. C. Visarion. — Prețu 3 lei.

Pagini Alese, Nr. 184: Din vremea lui Caragea. Scrisori către V. Alexandri, de Ion Ghișă. — Prețu Lei 3.

Pagini Alese, Nr. 185: „In Lume”, de I. Popovici-Bănăneanu. — Prețu Lei 3.

Biblioteca Minerva, Nr. 30: Despre producerea operei de artă, de H. Taine, tradusă de Mih. Sadoveanu. — Prețu 5 lei.

Biblioteca Minerva, No. 149, retipărit: Povestiri, de A. Fogazzaro. — Prețu 5 lei.

Biblioteca Minerva, Nrul 187: Povestiri de Alphonso Daudet. — Prețu Lei 5.

Don Quijote dela Mancha de Mih. de Cervantes de Saavedra, cartonată, ilustrată. Prețu 50 lei.

Colectia Tabico: Păcăleli, Isprăvi minunate din viața animalelor de M. I. Tabico, Ed. II, cartonată. Prețu 20 lei.

Poezii, de Zaharia Bărsan. Prețu 60 lei.

Biblioteca Minerva, Nr. 103: Pescara și suflatul său, de Oscar Wilde. — Prețu 5 lei.

Biblioteca Minerva, No. 146: Fără Noroc, Schițe, de I. Ciocărlan. — Prețu 5 lei.

Biblioteca Minerva, No. 235: Vraja labirint, de G. T. Niculescu Varone. — Prețu 10 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria B. No. 13, retipărit: Optica (Tuberculoza), de dr. Emil Gheorghiu. — Prețu 4 lei.

Edmondo de Amis: Caore. Ce s'înteîna cop ilor cu 12 ilustrații, Ediția V-a. — Prețu Lei 55.

Fiul lui Lucifer, Poem de O. D. Bliđariu. — Prețu Lei 15.

Cunoștințe Folositoare, Seria A, No. 23: „Bacteriile fotosintetice”, de Ion Popu — Cămoșanu, profesor. — Prețu Lei 4.

Adam și Eva. Romanul celor șapte vieți, de Liviu Rebreanu. Prețu 80. — lei.

Relieful României din cele mai străvechi epoce geologice până la prezent, de prof. I. G. Costinescu. — Prețu Lei 30.

Pagini alese, No. 191: de Sfintele Paști. Pagini de C. Șuc, Eminescu, Vlahuța etc. — Prețu 3 lei.

In depozit: Cântecule mele, Vol. II. (1922—1924), de Lucian Costin. — Prețu 15 lei.

Opere complete, vol. I, de I. Al. Odobescu. Prețu 60 lei.

Int'o noapte pe Bărăgan, de N. Pora. — Prețu 40 lei.

Răzbușarea Lenuței: Povestiri din viața copiilor, de P. Dulfu. Prețu 15 lei.

Copial. Ingrijirea lui modernă. Premiata de Cartea Românească, de Dr. Horia Slobozianu. — Prețu 50 lei.

Anecdote botestate, Vol. IV., ed. IV., de Th. Speranția. — Prețu 40. — lei.

Cunoștințe Folositoare (Seria C.) No. 19: Romanii din Ungaria, de Ioan Georgescu, profesor. — Prețu 3 lei.

Biblioteca Agricolă, No. 20: Despre plug și aratura, de Ioan G. Botez, ing. agricol. Prețu 4 lei.

Biblioteca Agricolă, No. 21: Albinel. Viața și obiceiurile lor, de D. I. Șumateache. — Prețu 4 lei.

Biblioteca Agricolă, Nrele 23 și 24: Altoiorea pomilor roditori, de D. I. Ștefănescu, inspector horticol. — Prețu 10 lei.

Biblioteca Agricolă, Nr. 26: Un mare dusman al mărului: Pădăchete lănos, de W. Kacchiel, inspector entomolog. — Prețu 5 lei.

Din jos de cârți. Dramă în 2 acte, de Th. D. Speranția. — Prețu 5 lei.

In Lumea Dreptăței: Schițe și Navele, de I. Al. Brătescu-Voinesti. Prețu 50 lei.

Se află de vânzare la toate librăriile din țară.

In atențiunea proprietarilor de mașini de trelerat (câlcăt)

Cu cele mai eficient prețuri de zi puteți primi personal sau pe postă cu ramburs Castanele de prim ajutor sau obiectele de a întregi castanelul vechi conform. Ord. Minist. San. publ.

Eugen Lazar și Comp.

Drogueria „Sarpele” Strada I. C. Brătianu (fost Weitzer I.) No. 7. (1254)

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de cununie, hotez, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12

(In curte la dreapta).

Plecarea și sosirea trenurilor

In gara Arad.

Plecarea:		Sosirea:	
Oradia-Mare	personal 3 ²⁰	Teiuș	accelerat
Curtici	” 0 ³⁰	Timișoara	personal
Pecica	” 5 ³⁰	Curtici	”
Timișoara	” 1 ¹⁰	Jimbolia	”
Teiuș	” 4 ⁵⁵	Săvârșin	”
Oradia-Mare	accelerat 6 ³⁰	Pecica	”
Brad	personal 7 ²⁰	Brad	”
Curtici	accelerat 6 ¹⁰	Timișoara	”
Curtici	personal 5 ³⁰	Teiuș	”
Pecica	” 8 ⁰⁰	Brad	accel. mot.
Curtici	” 7 ²⁰	Oradia-Mare	personal
Timișoara	” 6 ¹¹	Curtici	”
Jimbolia	” 10 ⁰⁰	Timișoara	”
Oradia-Mare	” 10 ²⁷	Curtici	”
Brad	” 11 ⁴⁴	Pecica	”
Teiuș	” 12 ⁰⁸	Otlaca	”
Timișoara	” 10 ³⁰	Timișoara	accelerat
Săvârșin	” 13 ⁵⁰	Teiuș	expres
Pecica	” 14 ⁰²	Brad	personal
Curtici	” 9 ⁰⁶	Curtici	expres
Otlaca	” 14 ⁴⁴	Pecica	personal
Curtici	expres 23 ³⁷	Teiuș	”
Timișoara	accelerat 19 ²³	Curtici	”
Brad	personal 16 ¹⁵	Timișoara	”
Jimbolia	” 16 ⁰⁰	Oradia-Mare	accelerat
Teiuș	expres 7 ⁰⁴	Oradia-Mare	personal
Curtici	personal 17 ²⁴	Jimbolia	”
Pecica	” 18 ⁵⁰	Curtici	”
Brad	accelerat 19 ¹⁰	Timișoara	”
Timișoara	personal 12 ³⁰	Pecica	”
Oradia-Mare	” 21 ³⁰	Brad	”
Teiuș	” 21 ⁰⁸	Teiuș	”
Timișoara	” 16 ³⁰	Oradia-Mare	”
Teiuș	accelerat 0 ⁵⁵	Curtici	accelerat

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 31 Maiu 1925

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane							
2	4	6	8	10	Klm.	Arad-Ghioroc							
cu clasa I și III a						cu clasa I și III a							
510	800	1130	1440	1000	—	Arad	Sos.	715	957	1334	1644	2104	2245
514	804	1134	1444	1004	1-1	Arad C. F. R.	↑	712	954	1331	1641	2101	2240
						Halta 1							
						Micălăca noua							
521	811	1141	1451	1011	2-5	Micălăca		705	947	1324	1634	2034	2235
530	820	1149	1459	1019	6-7	Gilgovaț		657	936	1316	1626	2046	2225
539	829	1159	1509	1029	11-6	Mândruțoc		647	929	1306	1616	2036	2218
						Halta Mândruțoc-Cieir							
544	834	1204	1514	1034	12-9	Cieir		641	924	1301	1611	2031	2213
553	843	1213	1523	1043	16-3	Sămbăteui		632	915	1252	1602	2022	2205
604	854	1224	1534	1054	21-4	Ghioroc C. F. R.		621	904	1241	1551	2011	2155
						Halta 3							
607	857	1227	1537	1057	22-3	Ghioroc piața	Sos.	617	900	1237	1547	2007	2151
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane							
102	104	106	108	110	Klm.	Ghioroc-Păncota							
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a							
617	900	1237	1547	2007	—	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1228	1538	1958	
622	904	1242	1552	2012	1-1	Cuvin	↑	602	855	1224	1534	1954	
						Halta 5							
						Halta 7							
						Covășint							
						Halta Covășint com.							
						” 8							
						” 8a							
						” 9							
						” 9a							
						” 10							
650	925	1310	1620	2010	11-5	Poala muntelui		534	811	1156	1506	1925	
653	930	1318	1628	2018	13-6	Halta 12		525	823	1117	1457	1917	
						Siria							
						Halta 13							
						” 14							
707	945	1327	1637	2057	16-5	Galșa		510	814	1138	1448	1908	
712	950	1332	1642	2102	19-9	Mășca		511	809	1133	1443	1903	
718	956	1338	1648	2108	20-7	Păncota gara							